

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Васил Жечев

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” на тема:

НАПАДАТЕЛНАТА ИГРА ВЪВ ВОЛЕЙБОЛА – КОНТРОЛ И СИСТЕМА ЗА ПОДГОТОВКА В УСЛОВИЯТА НА ВИСШЕТО УЧИЛИЩЕ

Докторант: ст. пр. Виктория Благоева Ковачка

Волейболът е един от най-популярните и обичани спортни игри сред студентите. И това се дължи не само на изключителните успехи постигнати на европейски и световни първенства от нашите мъжки и женски волейболни отбори, но и на красотата и привлекателността на този спорт, както и на всеизвестния факт, че волейболистите са едни от най-интелигентните спортисти. Затова всяко творческо усилие в научно-теоретична или практико-приложна насока с цел подобряване на учебната и тренировъчната дейност в областта на различните спортни игри заслужава подкрепа. Когато към горепосоченото прибавим и разумната идея в тренировъчните занимания по волейбол със студентите да се търсят оптималните средства и подходи за повишаване на физическата и кондиционната подготовка на състезателите се очертава едно достойно за уважение творческо начинание. Такава в основни линии е идеята, реализирана в дисертацията на докторанта на самостоятелна подготовка ст. преп. Виктория Ковачка.

И точно във връзка с казаното по-горе ще заявя, че разработената от докторантката дисертация има своята важна значимост за спортно-педагогическата теория и практика. Убеден съм, че експериментално получените резултати от нея, могат да се използват директно в тренировъчна и състезателната практика на студентските отбори. В това отношение авторката на този труд заслужава похвала. Разбира се тази положителна

оценка се отнася не само за избора на проблематиката, но както ще изтъкна и по-нататък в рецензията, и за получените от авторката резултати.

Ще си позволя да отбележа всеизвестния факт на всеки от нас, че кандидатстващият за докторант на самостоятелна подготовка още при зачисляването трябва да представи труда си в почти завършен вид (изискванията в нашия университет е поне 70 % от дисертацията трябва да са готови). Направената от мен справка с протокола при зачисляването на ст.преп. Ковачка показва, че представения от нея материал за зачисляване е бил в доста напреднала фаза. Извършеното от нея по дисертационния труд след това, както и факта, че след вътрешната защита докторантката се е съобразила в голяма степен с направените там препоръки ми дава основание да заключа, че представената за официална защита дисертация отговаря на изискванията за този вид научни разработки и заслужава висока оценка.

Мотивите ми за тази констатация в синтезиран вид изглеждат така:

ГЛАВА ПЪРВА

Изцяло одобрявам стила и фактологията на тази глава. Литературният обзор е задълбочен и в него се изясняват основните теоретико–методически аспекти на нападателната игра във волейбола, като : система и структура на спортната тренировка във волейбола, периодизация на тренировъчния процес, развитие на двигателните качества в тренировъчния процес и др. Всичко това е направено върху основата на общо 166 лит. източника, от които 68 на латиница). Убедителен е и критичният анализ на публикуваното по темата.

Освен казаното ще посоча също така, че докторантката демонстрира завидни умения да се детайлизират фактите на фона на сполучливо подбрани комплексен подход за изследване на тази проблематика. С една дума - налице един много добър литературен обзор, достатъчен като обем, идеи и научен изказ и много ясно изложена позиция по разискваната проблематика.

ГЛАВА ВТОРА

Очаквано, като се имат предвид кой е научния ръководител на докторантката, глава втора е направена много добре и аз едва ли мога да открия и най-малки пропуски по отношение методологическата и методическа постановка при изследването на проблема. В тази втора глава (16 страници) е разработена доста сполучливо концептуалната рамка и научната теза, обекта и предмета на изследването, целта, задачите и хипотезата на изследването, както и изследователските методи и организацията на изследването. Може още малко да се прецизират, в посока на конкретизация, изследователските методи и тренировъчната програма на опитната група. Независимо от това обаче, в заключение ще отбележа, че използваната богата методика на изследване позволява да се постигне целта и да се решат поставените задачи. За това спомагат и разнообразно подбраните спортно-педагогически тестове, както и много респектиращата математико-статистическа обработка (вариационен, корелационен и факторен анализ) на събрания богат емпиричен материал, които гарантират надеждност и достоверност на получените резултати и изводи.

ГЛАВА ТРЕТА И ЧЕТВЪРТА

Съвсем логично е, когато едно изследване предварително е добре планирано, когато е организирано и реализирано пълноценно, когато е изградено върху ясна и добре аргументирана методологическа база, каквото е всъщност изследването проведено от ст. пр. Виктория Ковачка то да постигне и добри резултати. Всъщност тези резултати са много сполучливо представени в глава трета и глава четвърта на дисертацията.

В глава трета (57 стр.) са представени много добре съдържателните аспекти и особеностите на нападателната игра във волейбола (взаимовръзки и показатели за ефективност). Задълбоченият анализ на резултатите от предварителния педагогически експеримент, където се представят данни за

успеваемостта в нападението на основата на получените корелационни взаимовръзки и се дискутира върху съдържанието и структурата на нападателната игра, позволява да се разкрият биомеханичните предпоставки за ефективността на атаката във волейбола.

Много полезни за тренировъчната практика са данните относно кинематичните показатели - път, време и скорост на беговите крачки при засилването, както и работата на ръцете по време на засилването. Същото се отнася и за ритмовата структура на засилването и връзката и със скоростта на ръката и топката.

Не по-малко важни за тренировъчната практика се и получените от авторката резултати за енергетичното осигуряване на атаката, както и ъгловите показатели по време на засилването, отскока, удара по топката и приземяването при атаката. Събраните данни и получените детайлни резултати, подробно представени в третата глава са позволили на докторант В. Ковачка да разработи и апробира „Специализирана програма за подготовка на нападатели във волейбола“, анализирана в глава четвърта на дисертацията. (38 стр). В нея подробно е разгледана и представена целогодишна периодизационна система за подготовка (модел на работа) на нападатели във волейбола като са представени и получените резултати от нейното апробиране в тренировъчната практика. Тук с вещица и самочувствие са анализирани резултатите от вариационния, корелационния, регресионния и от факторния анализи на събраните емпирични данни.

Получените данни и резултатите от тяхната обработка са представени много добре, както таблично, така и графично, което улеснява много читателя при тяхното ползване и разбиране.

Към представения материал в глави трета и четвърта, под формата на бележка и бъдеща препоръка, може да се отбележи, че е необходимо внимателно да се прегледа номерацията на таблиците и графиките, като и представянето на данните от експерименталната и контролната група, особено

при сравняването на данните в началото и края на експеримента с t-критерия на Стюдънт, респективно P_t (гаранционната вероятност).

Направените изводи в края на дисертацията следват логиката на цялостното изложение и произтичат от резултатите на изследването. Те са формулирани добре и покриват целия спектър от извършени дейности в изследването.

Справката за приносните моменти в изследването е направена коректно и отговаря на постигнатите действителни научно-теоретични и научно-приложни резултати от докторанта.

Заключение

Всичко казано дотук ми дава основание категорично да подчертая, че дисертацията на докторант Ковачка е един много стойностен и съдържателен научен труд с подчертано теоретически и практико-приложен принос в развитието на тренировъчната и състезателната дейност в един от най-обичаните спортове сред студентите в България, какъвто е волейболът. **Ето защо предлагам на членовете на научното жури да удостоят ст. преп Виктория Благоева Ковачка с образователната и научна степен „доктор” в професионалното направление *1.3. Теория и методика на физическо възпитание и спортната тренировка.***

.

Рецензент:

18. 03. 2016 г.

(проф. д-р В. Жечев)